7/17816

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

Sayı : B.06.0.SPGY.0.0-026.21-2006/451913
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Hüseyin Güler

10 Kasım 2006

SÜRELİ - İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Başbakanlığa muhatap 16.10.2006 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/17816-26145/60884 sayılı yazıları

Mersin Milletvekili Hüseyin Güler'in Sayın Başbakanımıza yönelttiği ve Sayın Başbakanımızca eşgüdümümde yanıtlanması tensip olunan 7/17816 Esas No'lu yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Abdullah GÜL
Dışişleri Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

Ek: Soru önergesi yanıtı

Adres : T.C. Dışişleri Bakanlığı, Dr. Sadık Ahmet Cad. No.:8 Balgat 06100 Ankara/Türkiye
Telefon: (0 312) 292 1129-1134 - (0 312) 292 11 44 Faks:
Web : www.mfa.gov.tr

7/17816

MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN HÜSEYİN GÜLER'İN 7/17816 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORULAR

Son günlerde basında yer alan, Yunanistan'ın deniz yoluyla ülkesine giren kaçak göçmenleri toplayarak sanki Türkiye'den gelmişçesine sınırlarımıza bıraktığına dair haberlerle ilgili olarak;

1. Basında yer alan haberlerle ilgili gerekli soruşturmanın başlatılması için bir girişiminiz oldu mu?

2. Yunanistan hükümetini bu konuda resmi yoldan uyarmayı düşünüyor musunuz?

3. AB nezdinde Yunanistan'ın bu davranışı konusunda herhangi bir girişiminiz olacak mıdır?

4. Yunanistan'ın "zorla" ülkemize gönderdiği kaçak göçmenlerle ilgili hükümetinizin izlediği yol nedir?

5. Son derece önemli ve hayati tehlike içeren söz konusu bu durumla ilgili olarak konuya insan hakları açısından baktığımızda ne gibi önlemler almayı planlıyorsunuz?

CEVAPLAR

1,2. Yunanistan'ın deniz yoluyla ülkesine giren kaçak göçmenleri karasularımıza bırakması, üzerinde ciddiyetle durduğumuz bir konudur. Bu bağlamdaki görüş ve endişelerimiz, mevcut video kayıtlarından da yararlanmak suretiyle Ankara ve Atina'da Yunan makamlarının dikkatine sürekli biçimde getirilmektedir.

Nitekim, 26 Eylül 2006 tarihinde üçüncü ülke vatandaşı yasadışı göçmenlerin ölümleriyle sonuçlanan benzer bir olaydan sonra, Yunanistan'ın Ankara Büyükelçiliği Elçi Müsteşarı Bakanlığıma davet edilmiş, Yunanlı diplomata üç nota tevdi edilmek suretiyle konuya ilişkin hassasiyetimiz vurgulanmıştır.

Basın mensuplarının konuya ilişkin soruları üzerine, Bakanlığım Sözcüsü de aşağıdaki açıklamayı yapmıştır:

"Türkiye ile Yunanistan arasında yasadışı göçmenlerin karşılıklı geri kabulüne ilişkin işbirliği protokolü bulunmaktadır. Bu protokol ile uzmanlardan oluşan bir eşgüdüm komitesi de kurulmuştur.

Yunanistan makamları, son zamanlarda artış kaydeden şekilde, Yunanistan'a intikal eden yasadışı bazı göçmen gruplarını anılan protokole aykırı olarak Türk karasularına bırakmaktadır. Karaburun açıklarında bu sabah (26 Eylül) altı kişinin ölümü üç kişinin de kaybolması ile sonuçlanan olay bu konuda insan hayatını ön planda tutan farklı bir anlayışın gerekliliğini ortaya çıkarmıştır.

Bugün (27 Eylül) konuya ilişkin hassasiyetimiz diplomatik kanaldan Yunan tarafına iletilerek, güvenlik ve insani boyutları bulunan sözkonusu uygulamanın devam edemeyeceği ve mevcut mekanizmalar ile çalışma usullerine riayet edilerek bu tür olayların tekrarının önlenmesi gereğine dikkat çekilmiştir."

3. Yunanistan'ın bu tutumu karşısında uluslararası platformlarda girişimlerimiz mevcuttur. Örneğin, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) tarafından 2006 Mayıs ayında Madrid'de düzenlenen "Deniz'de Arama ve Kurtarma" Toplantısı sırasında Yunanistan'ın ihlalleri katılımcılara anlatılmıştır. Diğer taraftan Yunanistan'ın bu tür eylemleri dönemsel olarak Uluslararası Denizcilik Örgütü'ne (IMO) iletilmekte olup, IMO'nun son yayınlanan raporunda da, Yunanistan'ın başvurduğu bu usul dışı yöntemlere yer verilmiştir.

4. 20 Ocak 2000 tarihinde imzalanan "Türkiye-Yunanistan Terörizm, Örgütlü Suçlar, Yasadışı Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı ve Yasadışı Göç ile Mücadele Anlaşması"nın 8. maddesi uyarınca, iki ülke arasında 8 Kasım 2001 tarihinde bir Geri Kabul Protokolü imzalanmıştır.

Türkiye ve Yunanistan Geri Kabul Protokolü'nün işleyişi ve uygulanmasında karşılaşılan sorunlar hakkında iki ülke heyetleri arasında 16–17 Ekim 2002 tarihlerinde Ankara'da bir uzmanlar toplantısı düzenlenmiştir. Toplantıda, Protokol'ün uygulamaya konulduğu tarihten itibaren yasadışı göçmenlerin karşı tarafa "atılması" uygulamaları da ele alınmıştır. Toplantı sonunda usulsüz göndermelere son verilmesi ve Protokol'e işlerlik kazandırılması amacıyla iki ülkenin karşılıklı olarak yasadışı göçmenleri kabul etmeleri üzerinde mutabık kalınmıştır.

İki ülke arasındaki güvenlik işbirliğini düzenleyen Anlaşma'nın 10. maddesi uyarınca kurulan Koordinasyon Komitesi'nin de ilk toplantısı, İçişleri Bakanı Sayın Abdülkadir Aksu ve Yunanistan Kamu Düzeni Bakanı Georgios Voulgarakis başkanlığında 13 Temmuz 2004 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Toplantıda, Yunan sınır makamlarının Protokol'e aykırı uygulamalarına son vermesi talep edilmiştir.

Benzer şekilde, Geri Kabul Protokolü'nün uygulanmasında yaşanan sorunların çözümü için ivedilikle harekete geçilmesi gerektiği dikkate alınarak, konu 6 Aralık 2005 tarihinde Ankara'da düzenlenen Türk-Yunan Yönlendirme Komitesi'nin 9. Toplantısı'nda da gündeme getirilmiş ve Koordinasyon Komitesi'nin ikinci toplantısının uzmanlar düzeyinde mümkün olan en kısa zamanda Atina'da düzenlenmesi önerilmiştir. Yunan tarafı, önerimizi not ettiklerini ifade etmiş, ancak toplantı için henüz bir tarih belirlenmemiştir.

Diğer yandan, iki ülke Sahil Güvenlik Komutanlarının da 2006 Aralık ayında Türkiye'de bir araya gelmeleri öngörülmektedir.

5. İnsan hakları alanındaki yasal mevzuatımız ve uluslararası yükümlülüklerimiz kadar ulusal değerlerimizin de bir gereği olarak yaşam hakkına saygı gösterilmesi, üzerinde önemle durduğumuz bir husustur. Bu bağlamda, kaçak göçmenlerin de özellikle yaşam haklarının korunması bizim için öncelik taşımaktadır.

Bu anlayış doğrultusunda, yasadışı göçün önlenmesi için gerekli tedbirler, başta İçişleri Bakanlığımız, Sahil Güvenlik, Emniyet ve Jandarma teşkilatı olmak üzere ilgili kuruluşlarımızca uygulanmakta, bu bağlamda başta insan hakları olmak üzere evrensel değerler daima göz önünde tutulmaktadır.

Diğer yandan ülkemiz, coğrafi konumu nedeniyle önemli ölçüde yasadışı göçe maruz kalmaktadır. Türkiye'de, 2005 yılında toplam 57.428, 2006 yılı Eylül ayı itibariyle ise 32.354 yasadışı göçmen yakalanmıştır. 1995–2006 yılları arasında yakalanan yasadışı göçmen sayısı 600 bini geçmiştir.

Doğumuzda yer alan düşük gelirli ülkelerin vatandaşları ülkemizi Batı ülkelerine geçişte transit güzergâh olarak kullanmaktadır. Ayrıca, komşularımızın ve diğer ülkelerin de, yükümlülüklerini yerine getirmeyip sorunu zaman zaman Türkiye'ye ihraç etme yoluna gidebildikleri görülmektedir.

Kaçak göç sorunu uluslararası bir nitelik taşımaktadır. Dolayısıyla çözümünü de ne Türkiye'nin ne de başka bir ülkenin tek başına sağlayabilmesi mümkün değildir. Bu sorunun üstesinden gelinebilmesi etkin uluslararası işbirliği ve külfet/sorumluluk paylaşımına bağlıdır. Bu bağlamda yasadışı göçle mücadelede kaynak ülkelerle geri kabul anlaşmaları akdedilmesi önem taşımaktadır. Bu düşünceyle, Türkiye, başta Pakistan ve İran olmak üzere 16 ülkeye ikili geri kabul anlaşması teklif etmiş bulunmaktadır.